

Gränslöst Samarbete

Haldens Brannvesen och Strömstads Räddningstjänst

Förstudie
Delrapport september 2007

Sammanfattning

I denna rapport har möjligheter till att utveckla samarbetet mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen undersökts. Rapporten är utformad enligt Interreg:s standard.

Sju olika delmoment/arenor för samverkan har tagits fram av Räddningschefen i Strömstad och Brandchefen i Halden.

Dessa moment har sedan utvecklats och möjligheter samt hinder analyserats.

De sju olika delmomenten som har analyserats är:

- Samutnyttjande av personal
- Gemensamma utbildningar
- Samövningar
- Gemensam utveckling av operativt beslutsstöd
- Gemensam anskaffning av specialutrustning
- Tekniskt samarbete
- Utveckling av larmplaner för snabb resursuppbyggnad

Ett vidareutvecklat samarbete mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen medför att planering inför och arbetet under gemensamma räddningsinsatser blir mer effektivt, tryggheten för samhället och individen ökar samt ett utvecklat och förenklat samarbete mellan två länder uppstår.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	ii
2. Innehållsförteckning	3
3. Inledning/Bakgrund	4
4. Metod	4
5. Resultat	5
5.1 Samutnyttjande av personal	5
5.2 Gemensamma utbildningar	5
5.3 Samövningar	6
5.4 Gemensam utveckling av operativt beslutsstöd	7
5.5 Gemensam anskaffning av specialutrustning	7
5.6 Tekniskt samarbete (armatur, slangkopplingar, samband etc)	8
5.7 Utveckling av larmplaner för snabb resursuppbyggnad	9
6. Diskussion	9
7. Referenser	9
Bilaga 1. Verksamhetens mål och resultat	10-

Inledning/Bakgrund

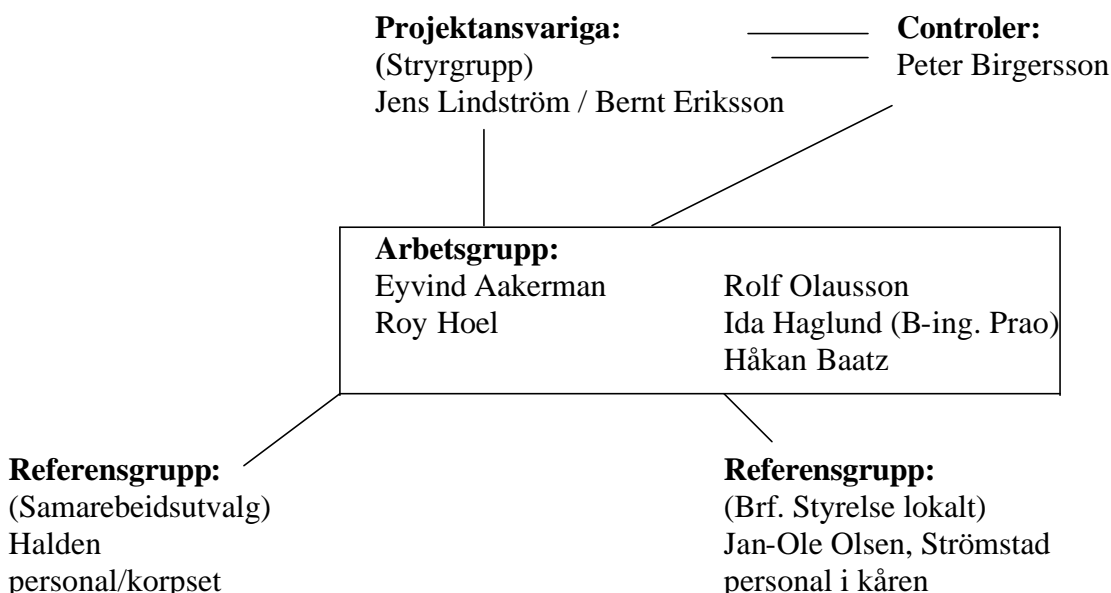
Efter flertal inofficiella samtal mellan Brandchef Jens Lindström i Halden och Räddningschef Bernt Eriksson i Strömstad avhölls formellt möte i frågan 2006-02-08.

Vi detta samråd framkom ett antal samverkansområden som räddningscheferna anser bör analyseras och utvecklas för att höja effektiviteten, kompetensen och slagkraften vid räddningsinsats.

Det skulle också vara ett försök att belysa möjligheter att i framtiden kunna hävda de mindre kommunernas intressen och samtidigt aktivt delta i den regionala utvecklingsprocessen över nationsgräns.

Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen ansökte om, och blev 2007 beviljade, stöd ur Europeiska Unionens regionala utvecklingsfond för detta projekt gällande en förstudie av operativ Räddningstjänst Halden/Strömstad.

Organisationsplan:

Projektets syfte är främst att utveckla och studera de möjligheter som finns för att effektivisera en räddningsinsats inom gränsområdet, med hjälp av befintliga norska och svenska resurser, vilket leder till en bredare och djupare samverkan sinsemellan.

Genom att utveckla det samarbete som idag finns mellan Haldens Brannvesen och Strömstads Räddningstjänst och undersöka vilka förutsättningar som finns för att gemensamt utnyttja resurser, kan räddningsinsatser i gränsområdet effektiviseras avsevärt.

Projektet ökar kunskapen och förståelsen för den andra kommunens handlande vid en gemensam insats, genom exempelvis gemensamma övningar främjas också samarbete.

Samarbetet mellan Strömstad Räddningstjänst och Haldens Brannvesen medför en ökad trygghet för samhället och kommunerna, det medför också på längre sikt lägre skadekostnader och lidanden.

Metod

Uppgifter och information har hämtats via fem gemensamma möten, fortlöpande telefonkonferenser och fyra seminarietillfällen samt anteckningar från dessa. Dessutom har genomförts ett möte (RAKEL/Nödnett) i Strömstad där sambandsproblemen diskuterats med KBM, DSB och Länsstyrelsen.

Då sambandsproblematiken tidigt identifierats har speciell utredning avseende digitalt samband genomförts inom ramen för projektet.

Resultat

Förstudien har delats in i följande sju delmoment, vilka har tagits fram av Räddningschefen Strömstad och Brandchefen Halden samt delegerats som uppgifter till arbetsgruppen:

- Samutnyttjande av personal
- Gemensamma utbildningar
- Samövningar
- Gemensam utveckling av operativt beslutsstöd
- Gemensam anskaffning av specialutrustning
- Tekniskt samarbete (armatur, slangkopplingar, samband mm)
- Utveckling av larmplaner för snabb resursuppbyggnad

Vid projektets möten har ovanstående punkter diskuterats och analyserats, detta för att identifiera om de är möjliga, men även för att identifiera eventuella problemområden och hinder som kan uppstå.

Samutnyttjande av personal

Vid ett mer utvecklat samarbete mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen är det en mycket stor fördel om man kan hjälpa varandras stationer med vikariatjänster och semesteravlösningar. Som det är idag har Strömstads Räddningstjänst vissa problem med att deltidsbrandmännen under dagtid bryter ordinarie arbete larm, då deras ordinarie arbetsgivare allt mindre accepterar att de ska få lämna sin arbetsplats vid larm.

Osäkerhet gällande samutnyttjande av personal avseende ev skillnader i kompetenshänseende har utretts. Då samarbetet berör två olika nationer har kontakt tagits med SRV. Så långt känt föreligger inga formella hinder för utbyte.

Andra skillnader mellan Norge och Sverige gällande brandmännens utbildning är de fysiska kraven för rökdykning, dessa krav är hårdare i Norge än vad de är i Sverige.

Ett annat problem som kan uppstå är framförande av utryckningsfordon.

Vid en gemensam räddningsinsats är det viktigt att kommunikationen fungerar och att personalen förstår varandra, dock kan problem uppstå gällande fackuttryck. Tillgång till en norsk-svensk ordlista innehållande fackuttryck vore önskvärt.

Förslag till framtida arbete

Genom att i ett tidigt skede av samarbetet ta kontakt med olika myndigheter minimeras riskerna för att problem ska uppstå.

Kvalitetssäkring av brandmännens och räddningsstyrkornas förmåga bör analyseras vidare.

Gemensamma utbildningar

Behov av gemensam utbildningsplan bör utredas för lokal kompetensutveckling i samverkan.

Förslag till framtida arbete

För att kunna genomföra personalutbyte måste gemensam utbildningsplan utarbetas och kurser genomföras. Nationella arbetarskyddskrav inklusive utbildning bör inventeras.

Samövningar

För att underlätta gemensamma och enskilda övningar vore det praktiskt, ekonomiskt och miljövänligt om ett gemensamt övningsfält kunde upprättas, detta skulle medföra att ett övningsfält med större bredd av utrustning och möjligheter skulle skapas, detta till en lägre kostnad för båda parter. Dock kan vissa problem uppstå angående frågan om var övningsfältet ska etableras och dels gällande miljöfrågorna då miljökraven kan skilja sig mellan Norge och Sverige. En annan typ av samövning som skulle kunna genomföras är en övning inriktad på organisationskunskap, besluts- och ledningsarbete, detta i form av ledningsövningar. Gemensamma övningar bidrar till större insikt och djupare förståelse för varandras handlande, vilket innebär en god utveckling av samarbetet. Genom olika typer av samövningar framgår det vem som ska göra vad, samt hur delegeringen av arbetsuppgifterna ser ut vid en räddningsinsats, bland annat beroende på vem som är först på plats.

Förslag till framtida arbete

Förutsättningar för gemensamt övningsfält bör utredas där det är lättillgängligt för båda parter. Genom att jämföra och undersöka vilka miljökrav som finns, i Sverige respektive Norge, i ett tidigt skede minskas riskerna för att problem uppstår.

Genom att exempelvis låta insatsledarna göra studiebesök/arbetsplatsbesök och ”följa med” det andra landets insatsledare på de olika stationerna fås kunskap om hur ledningsarbetet vid en insats går till. Denna typ av utbyte skulle alla olika befattningar inom räddningstjänsten kunna göra. Genom att göra arbetsplatsbesök och vara med på uttryckningar ges också en inblick i det andra landets lagar och förordningar.

Då Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen samarbetar vore det lärorikt och givande för båda parter att tillsammans gå igenom hela handlandet, från larm till återställande på station, olika typer av troliga och gemensamma olyckor. Sannolika scenarion är bland annat trafikolycka, större fastighetsbrand, fartygsolycka, drunkningsolycka samt någon typ av olycka på Svinesundsbron.

*Bild1:
Gränsöverskridande orientering vid gemensamt riskobjekt, 2007-07-31.*

Gemensam utveckling av operativt beslutsstöd

Olika juridisk bakgrund för ledningsansvar föreligger mellan nationerna, vilket medför att ledningsarbetet skiljer sig åt beroende på var räddningsinsatsen sker.

Vid en räddningsinsats kan ledning och beslutsfattandet underlättas genom att ett gemensamt ledningssystem används.

Nationerna har i dag olika kartsystem

Genom att ta del av varandras insatsplaner kan en insats komma igång snabbare och kraftfullare, insatsen blir helt enkelt mer effektiv med en bättre lokalkännedom. De insatsplaner som man delger varandra bör åtminstone omfatta de större riskobjekten i respektive kommun.

Genom att man har insatsplanerna i brandbilen hinner man att förbereda sig något på vägen ut till olycksplatsen. Mycket önskvärt vore det, om möjlighet finns, att datorisera de insatsplaner som respektive station har, detta skulle medföra att man lätt och effektivt kan hämta den specifika insatsplanen för det aktuella objektet i brandbilen. Dock bör en backup finnas av insatsplanerna i tryckt form.

Förslag till framtida arbete

För att räddningsarbetet ska effektiviseras och påbörjas snarast möjligt bör kommunerna ha tillgång till varandras kartor/kartsystem, vilket även gäller insatsplaner.

I snar framtid bör det utformas lokala "Grunder för ledning" (Incident Command System), detta så att ett gemensamt ledningssystem används och struktur samt ledningsprinciper vid en räddningsinsats inte utgör ett hinder.

Gemensamma utbildningar i denna ledningsdoktrin bör genomföras för samtliga befäl så snart möjligt.

För att effektivisera en räddningsinsats bör Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen utveckla och utbyta sina kartsystem gemensamt.

Gemensam anskaffning av specialutrustning/kompetenser

Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen kan öka effektiviteten genom att specialisera sig på olika typer av olyckor. Genom att ha ett bra samarbete kan man utnyttja varandras specialutrustning och kompetens. Detta innebär att respektive station och kommun kan tillskapa goda resurser för effektiva räddningsinsatser, till en lägre kostnad.

Förslag till framtida arbete

I framtiden bör behovet av olika typer av specialutrustning undersökas, då exempelvis gränsområdena Svinesund och Svinesundsparken hela tiden utvecklas och växer, ökar också behovet av specialutrustning och specialkompetens. Vid eventuella inköp av detta bör gemensamma övningar hållas gällande specialutrustningen och dess användande, detta för att alla ska bli bekanta med den nya utrustningen och kunna hantera den.

Utvecklingen talar för att också se på behovet av akutresurser i gränsområdet, behovet av snabb räddningsenhet/framskjuten enhet bör utredas.

Tekniskt samarbete (armatur, slangkopplingar, samband mm)

För att den svenska och norska räddningspersonalen ska kunna arbeta ihop måste de genom att samarbeta, utveckla den tekniska utrustningen. De behöver bland annat ha möjlighet till att koppla ihop varandras slang vid en insats genom specialdesignade slangkopplingar. Genom att använda samma typ av grenrör, strålrör och annan armatur effektiviseras och förenklas räddningsinsatsen.

Även här gäller det att utveckla ett effektivt och användbart sambandssystem för både Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen.

Förslag till framtida arbete

Det är mycket viktigt att utrustningen i framtiden utvecklas, samordnas och förnyas inom såväl teknik, metodik som ledningsområdet. Härav kan samarbetet och räddningsarbetet i framtiden bli så effektivt och lättvindigt som möjligt. Kommunerna har nu utrustat sig med slangkopplingar (se bild 2). Dessa slangkopplingar gör det möjligt för Strömstad och Halden att koppla upp sig på respektive slangsystem

Av största vikt är också att utveckla ett effektivt och användbart sambandssystem (se inledningen, sid 4) för både Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen.

Bild 2: Övergångskopplingar, svensk koppling i ena änden och norsk i andra.

Utveckling av larmplaner för snabb resursuppbyggnad

Genom att ha gemensamma planer för exempelvis första insatser i Svinesundsområdet kan en insats effektiviseras avsevärt. Att ha färdiga larmplaner för vissa objekt och händelser där det exempelvis framgår vem som gör vad, vem som har med sig vilken utrustning och vilken styrka som stannar var på olycksplatsen. Genom att ha dessa planer färdiga initieras arbetet och agerandet på olycksplatsen snabbare.

Förslag till framtida arbete

För att utforma gemensamma larmplaner måste de två kommunerna träffas och tillsammans ta fram dessa. Prioritering av vilka objekt och områden som Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen främst ska ha gemensamma larmplaner för bör göras.

Reflektion-diskussion

Då samhället hela tiden utvecklas och blir alltmer komplext är det mycket viktigt att räddningsarbetet vid en inträffad händelse kommer igång så fort som möjligt och blir så effektivt som möjligt.

Genom att utveckla, det redan befintliga, samarbetet mellan Haldens Brannvesen och Strömstads Räddningstjänst utvecklas ett effektivare räddningsarbete och insattiden kan bli kortare, främst gällande gränsområdet.

Utveckling av samarbete gällande material, bidrar till en större bredd och flexibilitet avseende resurser.

För att räddningsinsatsen ska få en så bra effekt som möjligt är det viktigt att kommunikation, samband och samarbetet mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen fungerar. Genom att genomföra gemensamma övningar, övas båda parter att samarbeta med varandra, kommunikationen förbättras och tränas och man lär sig att förstå varandras system och kultur. Samövningar är en mycket viktig del i utvecklingen av samarbetet vilket skulle underlättas om ett gemensamt övningsfält upprättades. Samövningar medför också ökad effektivitet.

För att Strömstads Räddningstjänst ska kunna hjälpa Haldens Brannvesen vid en insats på den norska sidan av gränsen, och vice versa, bör Strömstads Räddningstjänst få tillgång till Haldens kartor och kartsystem och Haldens Brannvesen få tillgång till Strömstads kartor och kartsystem.

Vid ett fortsatt arbete skall hänsyn tas till skillnader i form av juridiska formaliteter.

Gemensamt IT-verktyg för resurser, kompetenser, manualer och övrig information bör utredas för att öka insikten och tillgängligheten.

Bernt Eriksson
Räddningschef Strömstad

Jens Lindström
Brannsjef Halden

Referenser

Anteckningar från möten

Protokoll från möten

Underlag från den Europeiska Unionens regionala utvecklingsfonden

Verksamhetsmål och resultat

Mål

Projektets mål är att inventera och undersöka förutsättningar/åtgärder för samutnyttjande av personal inklusive gemensamma utbildningar och samövningar. Målet är vidare att kartlägga frågor kring det tekniska samarbetet, gemensam anskaffning av specialutrustning, armaturer, slangkopplingar, samband mm samt att utveckla larmplaner för snabb resursupbyggnad.

Resultat

Periodens verksamheter och kostnader

Verksamheter

Under den aktuella perioden har fyra stycken möten hållits och fyra personalträffar (en för respektive grupp/skiftlag), där personal från både Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen deltog.

Mötena har utvecklat de olika delmoment som framtagits. Vid de fyra mötena är det arbetsgruppen som har träffats och diskuterat, mötena har hållits både i Halden och i Strömstad på stationerna. Personalträffen hölls för att förenkla samarbetet vid gemensamma räddningsinsatser, informera personalen och för att öka kontakten med varandra.

Målgruppen för förstudien är allmänheten som är beroende av effektiva räddningsinsatser samt organisationer med räddningstjänst- och områdesansvar inom aktuellt område.

Tidsplan

Den 25 april år 2007 genomfördes det första mötet angående uppstarten av samarbetet mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen, där projektansvariga, arbetsgruppen, controler och referensgrupp deltog. Under detta möte diskuterades arbetsfördelningen (en organisationsplan togs fram), målsättning, syfte, tillvägagångssätt samt förutsättningar för projektet.

De ansvariga i arbetsgruppen höll den 8 maj 2007 ett möte på Haldens Brandstation. Under detta möte diskuterades de träffar, där information och presentation av projektet ska ges till brandmännen på respektive station i Svinesund vid fyra tillfällen. Under detta möte inleddes inventeringsfasen och bearbetningsfasen. Tiden för ett nytt möte bestämdes också på detta möte.

Arbetsgruppen höll den 22 maj år 2007 ett nytt möte på Räddningstjänsten i Strömstad. Under detta möte bestämdes det mer i detalj när, var och hur de fyra träffarna i Svinesund för båda kommunerna skulle hållas. Det pratades också en del om terminologi, att det är mycket viktigt att man förstår varandra, bland annat gällande fackuttryck.

Den 11-14 juni 2007 träffades grupper/skiftlag från de båda kommunerna för att få information om projektet, att träffas och umgås med varandra. Dessa träffar var mycket uppskattade av personalen från både Haldens Brannvesen och Strömstads Räddningstjänst. Under dessa träffar visade det sig att likheterna är fler än olikheterna mellan de två kommunerna.

Under mötet den 20 juni år 2007 börjades en utarbetning av en handlingsplan. Under detta möte utvecklades och diskuterades de sju olika delmomenten som framtagits tidigare av räddningschefen Strömstad och brandchefen i Halden.

Indikatorer

De indikatorer som har fastställts är ett interregionalt nätverk och fem stycken deltagande företag/organisationer i interregionalt nätverk. Detta har resulterat i fyra stycken möten, där arbetsgruppen har deltagit, vilket har visat att intresset från båda parter för ett fördjupat samarbete är stort. Träffarna på Svinesund bidrog och visade att intresset också var stort från brandännen i Strömstad respektive Halden. Träffarna och mötena har visat att likheterna mellan Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen är fler än olikheterna. Vissa olikheter har redan löst sig gällande utrustning, exempelvis har slangkopplingar köpts in så att Halden kan koppla på Strömstads slang och vice versa.

Ett regelbundet kontaktnät mellan Haldens Brannvesen och Strömstads Räddningstjänst visar att båda kommunerna har lika mycket att vinna på detta samarbete, men framförallt är det allmänheten som är de stora vinnarna då de erhåller en tryggare vardag då räddningsarbetet kan bli effektiviserat och då varje station eventuellt ska bli mer specialiserat på vissa typer av olyckor finns det fler resurser att tillgå.

Samarbetet har även utvecklats på den förebyggande sidan och inte enbart på den operativa, Strömstad har tillsammans med Halden genomfört en tillsyn i Halden och få en insikt i hur tillsynsarbete genomförs där, dels vilken lag de följer och hur den ser ut men även vilka saker de tittar på och prioriterar.

Under året ska studie-/arbetsplatsbesök genomföras på respektive station, där möjlighet till att gå igenom varandras utrustning och material.

Informationsinsatser och skyltning av projektet

Intressenter och allmänheten har fått kännedom om projektets verksamhet och finansiering från Europeiska Unionens regionala utvecklingsfond genom skyltning och media.

Skyltar/dekaler har satts upp på både Strömstads Räddningstjänst och Haldens Brannvesen, där det visar att projektet pågår. Den lokal radiokanalen Radio Prime har sänt ett reportage om projektet likaså har de lokala tidningarna publicerat artiklar om projektet.

Genom att använda sig av flera olika typer av media når informationen ut till så många målgrupper som möjligt.

Frågor eller förändringar av projektet

Inga förändringar eller frågor av projektet har uppstått.